

Budoucnost Lysé Hory.

Antonín Buček

V současném sporu o budoucnosti severní sjezdovky na Lysé hoře je třeba pečlivě zvážit hodnotu beskydské přírody v širších územních souvislostech a analyzovat přírodní podmínky vrcholu. Karpatský oblouk táhnoucí se v délce 1500 km na území 7 států byl Světovým fondem na ochranu přírody (WWF) v programu Global 200 zařazen mezi dvě stovky nejvýznamnějších přírodních oblastí na naší planetě. Především proto, že karpatské lesy představují unikátní přírodní zdroj a patří k evropsky nejvýznamnějším centrům rozmanitosti druhů i přirozených společenstev. K deklaraci o trvale udržitelném rozvoji karpatského regionu se na summitu, konaném v dubnu 2001 v Bukurešti připojila i Česká republika. Na našem území se nachází sice jen 3% rozlohy Karpat, ale z biogeografického hlediska se jedná o velmi významnou kontaktní oblast. Moravskoslezské Beskydy se nacházejí v prostoru, kde se oblouk karpatských pohoří nejvíce přibližuje horským regionům hercynské biogeografické podprovincie. Předěl mezi západokarpatskou a hercynskou podprovincií tvoří pouze relativně úzká sníženina Moravské brány.

Zvláštní význam mají tři beskydské hory : Lysá hora, Kněhyně a Smrk, neboť pouze na nich se v Moravskoslezských Beskydech díky působení vrcholového fenoménu vytvořily podmínky pro vznik přirozených horských jeřábových smrčín. Vzácná společenstva vrcholových smrčín se výrazně odlišují od přirozených bučin a jedlobučin, které v Karpatech naprosto převažují. V extrémních klimatických podmínkách dosahují z dřevin stromovitého růstu pouze smrk obecný a jeřáb ptačí, vytvářející porosty, připomínající severskou tajgu. Podrost tvoří typické horské druhy : papratka horská, šťovík horský, hořec tolitový, čípek objímavý, úzký vztah k boreální jehličnaté tajze dokládá výskyt drobného sedmikvítku evropského. K obyvatelům palearktické tajgy patří i vzácné ptačí druhy, které se v jeřábových smrčínách vyskytují : puštík bělavý, datlík tříprstý a strakapoud bělohřbetý. Z hlediska zachování biodiverzity Moravskoslezských Beskyd mají geobiocenózy jeřábových smrčín nenahraditelné postavení.

Vrcholový fenomén je podmíněn působením drsného klimatu, především větru. Větru exponovaná poloha ovšem způsobila, že právě vrcholové jeřábové smrčiny byly nejcitelněji postiženy silným znečištěním ovzduší imisemi a od 80. let 20. století se začaly rozpadat. Rozhodně to tedy nebyli lyžaři, kdož způsobili současný nepříznivý stav lesních porostů na vrcholu Lysé hory. Stav, se kterým se nelze smířit, mimo jiné proto, že horské lesy jsou velmi významné z vodohospodářského hlediska, neboť zadržováním vody snižují kulminační průtoky ve vodních tocích. Péče o dobrý stav horských lesů patří k důležitým preventivním protipovodňovým opatřením. Potřebnou obnovu smrkového lesa ve vrcholové části Lysé hory provoz severní sjezdovky prakticky znemožňoval.

Veřejným zájmem je nesporně jak zachování unikátního přírodního bohatství horských smrčín, tak i rozvoj cestovního ruchu. Na Lysé hoře se rozhoduje o budoucnosti třetiny přirozených beskydských horských smrčín a o jedné ze 120 beskydských sjezdovek s celkovou délkou zhruba 50 km. Vrcholový fenomén, podmiňující vznik horských smrčín jinde v Beskydech vytvořit nedokážeme. Sjezdovky v lokalitách, kde nebudou ničit unikátní přírodní fenomény nesporně vybudovat lze. Proto ministr životního prostředí Libor Ambrozek rozhodl správně, když zákazem provozu na severní sjezdovce vytvořil podmínky pro obnovu přirozených smrčín. Zahlazení staré ekologické škody, která jejich rozpadem působením znečištění ovzduší v minulém století vznikla, budoucí generace jistě ocení.

Citace:

BUČEK, A.: Budoucnost Lysé hory. Veronica. 2003, roč. 17, č. 2, s. 26